

Αριθμός Απόφασης 121/2010
ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές Κωνσταντίνο Βαμβακίδη, Πρόεδρο Εφετών, Στυλιανή Πανταζή και Κυριακή Ασλανίδου - Παπαδοπούλου, Εισηγήτρια, Εφέτες και τη Γραμματέα Σοφία Αρτοπούλου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριο του την 9 Οκτωβρίου 2009 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΩΝ ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΩΝ - ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ: 1] Της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Μ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» «Μ. Ε.Π.Ε.», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και εκπροσωπείται νόμιμα, 2] Ι. Δ. του Φ. και 3] Κ. Α. του Β., τους οποίους εκπροσώπησε ο πληρεξούσιος δικηγόρος τους Εμμανουήλ Ρουκουνάκης [Α.Μ.Δ.Σ.Θ. 3395], [κατατέθηκε δήλωση του άρθρου 242 παρ.2 του Κ.Πολ.Δ.].

ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΩΝ - ΕΝΑΓΟΜΕΝΩΝ:1]. Ε. Γ. Του Ρ., κατοίκου Γ. Βαυαρίας, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, οδός και 2]. Τ. Γ. του Ε., κατοίκου Γ. Βαυαρίας, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, οδός, για τους οποίους παραστάθηκε η πληρεξούσια δικηγόρος τους Θεοδώρα Χατζηπαντελίδου [Α.Μ.Δ.Σ.Θ. 5286].

Οι ενάγοντες με την αγωγή τους κατά των εναγομένων προς το Πολυμελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης [αριθ. έκθ. κατάθεσης/2002] ζήτησαν ό,τι αναφέρουν σ' αυτή. Το Δικαστήριο αυτό με την οριστική του απόφαση 4794/2004, απέρριψε την αγωγή. Κατά της απόφασης αυτής παραπονούνται οι ενάγοντες και ήδη εκκαλούντες με την έφεση τους [αριθ. έκθ. κατάθεσης/2-4-2004].

Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως και κατά την εκφώνηση της από το σχετικό πινάκιο στη σειρά της, η πληρεξούσια δικηγόρος των εφεσίβλητων - εναγομένων που παραστάθηκε στο ακροατήριο, αναφέρθηκε στις προτάσεις που κατέθεσε. Αντίθετα ο πληρεξούσιος δικηγόρος των εκκαλούντων - εναγόντων δεν παραστάθηκε αλλά κατέθεσε μονομερή δήλωση που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 242 παρ.2 του Κ.Πολ.Δ. όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 1649/1986 και προκατέθεσε προτάσεις.

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η κρινόμενη έφεση των εναγόντων-ήδη εκκαλούντων κατά της υπ' αριθμ. 4794/2004 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία, αντιμωλία των διαδίκων, ασκήθηκε νομότυπα με την κατάθεση του δικογράφου στη γραμματεία του ανωτέρω Δικαστηρίου (άρθρο 495 παρ.1 Κ.Πολ.Δ.) και εμπροθέσμως (αρθρ. 511, παρ. 1, 518 παρ.2 Κ.Πολ.Δ.), Επομένως, η έφεση η οποία αρμοδίως φέρεται ενώπιον Δικαστηρίου τούτου (άρθρο 19 Κ.Πολ.Δ.), πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξετασθεί το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της (άρθρο 533 Κ.Πολ.Δ.), κατά την ίδια διαδικασία που εφάρμοσε και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

Με την από 6-5-2002 (αριθμ. εκθ. κατ./2002) αγωγή τους, οι ενάγοντες ιστορούσαν, ότι οι 2ος και 3ος από αυτούς, που είναι προγραμματιστές ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η/Υ), δυνάμει της από 4.8.1995 συμβάσεως ανάπτυξης λογισμικού, που συνήψαν με τον πρώτο εναγόμενο, ανέπτυξαν ένα πρόγραμμα επεξεργασίας και τροποποιήσεως σχεδίων κεντημάτων για κεντητικές μηχανές, με το όνομα «Γ.», ενώ η εκμετάλλευση των περιουσιακών δικαιωμάτων επ' αυτού (του προγράμματος) ανήκει αποκλειστικά στην πρώτη από αυτές εταιρία περιορισμένης ευθύνης, στην οποία συμμετείχε με 84 εταιρικά μερίδια και ο πρώτος εναγόμενος. Ότι, με την από 4.8.1995 σύμβαση διανομής λογισμικού η πρώτη των εναγόντων ανέθεσε στην γερμανική εταιρία με την επωνυμία «Γ. και Σ. ΕΠΕ» την αποκλειστική διανομή του προγράμματος αυτού παγκοσμίως, πλην της Ελλάδος και των Βαλκανίων, η τελευταία δε μεταβίβασε ίο δικαίωμα αυτό στην εταιρία με την επωνυμία «Γ. Τ. ΕΠΕ». Ότι επειδή η τελευταία αυτή εταιρία δεν απέδιδε στην πρώτη ενάγουσα τα ποσά που δικαιούνταν από τις πωλήσεις του προγράμματος αυτού, κατήγγειλε την 7.9.2000 την ανωτέρω σύμβαση διανομής. Ότι οι εναγόμενοι, μέσω της «Γ. Τ. ΕΠΕ» εξακολούθησαν να διαθέτουν στην αγορά μεγάλο αριθμό πειρατικών αντιτύπων του προγράμματος «Γ.», πώλησαν δε τέτοια

αντίτυπα στη Σεούλ, στη Δανία και στην Ταϊλάνδη, προκαλώντας τους περιουσιακή ζημία, η οποία αναλυτικά αναφέρεται στην αγωγή, συνολικού ποσού 274.040,25 ευρώ, άλλως 261.787,54 ευρώ. Ότι οι εναγόμενοι με συνεχείς καταχωρήσεις τους σε σελίδες του Διαδικτύου και με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαδίδουν ψευδώς ότι η πρώτη ενάγουσα δεν έχει δικαίωμα διανομής του παραπάνω προγράμματος, ότι το πουλάει παράνομα, ότι η πώληση του προγράμματος της απαγορεύτηκε από διάφορα δικαστήρια, ενώ παράλληλα εκφοβίζουν τους πελάτες και προμηθευτές της πρώτης ενάγουσας ότι συναλλάσσονται παράνομα μαζί της, απειλώντας ότι θα προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους. Ότι οι παράνομες πράξεις των εναγομένων έλαβαν χώρα στη Γερμανία, όπου δημιουργούν τα κλεψίτυπα προγράμματα, στις Η.Π.Α., στη Νότια Κορέα, στην Ταϊλάνδη και στην Αγγλία, όπου διατίθενται προς πώληση τα κλεψίτυπα προγράμματα, ενώ προσφέρουν μέσω του Διαδικτύου πειρατικά αντίτυπα προς πώληση σε όλο τον κόσμο, συνεπώς και στην Ελλάδα. Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά ζήτησαν, μετά από νόμιμο περιορισμό του καταψηφιστικού αιτήματος της αγωγής σε αναγνωριστικό α) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να παύσουν να προσβάλουν το πνευματικό τους δικαίωμα επί του προγράμματος «Γ.», με την παράνομη και χωρίς την άδεια τους αναπαραγωγή και διάθεση αυτού και να παραλείψουν στο μέλλον κάθε παρόμοια προσβολή, β) να αναγνωρισθεί ότι είναι υποχρεωμένοι να τους καταβάλουν το ποσό των 74.040,25 ευρώ, άλλως 261.787,54 ευρώ προς ανόρθωση της περιουσιακής τους ζημίας και ποσού 548.080,50 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση της ηθικής τους βλάβης, γ) να απαγγελθεί σε βάρος των εναγομένων προσωπική κράτηση έως ενός έτους και χρηματική ποινή 5.869,41 ευρώ, για κάθε παράβαση της εκδοθησομένης απόφασης και να καταδικαστούν αυτοί στη δικαστική τους δαπάνη. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, η οποία την απέρριψε για έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας, αφού έκανε δεκτή ως ουσιαστικά βάσιμη την αντίστοιχη δικονομική ένσταση που προέβαλλαν παραδεκτά στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Κατά της απόφασης αυτής παραπονούνται οι ενάγοντες για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και εκτίμηση των αποδείξεων και ζητούν την εξαφάνιση της, ώστε να γίνει δεκτή η αγωγή τους.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3§1 Κ.Πολ.Δ. στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται Έλληνες και αλλοδαποί εφόσον υπάρχει αρμοδιότητα Ελληνικού δικαστηρίου. Επομένως τα Ελληνικά πολιτικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της διαφοράς ιδιωτικού δικαίου, είτε οι διάδικοι είναι ημεδαποί, είτε αλλοδαποί μόνο αν κατά τις ισχύουσες διατάξεις υφίσταται κατά τόπο αρμοδιότητα Ελληνικού δικαστηρίου λόγω γενικής (άρθρο 22 Κ.Πολ.Δ.) ή ειδικής δωσιδικίας (Α.Π. 18/2006, Δημ.Νόμος, Α.Π. 1309/2002 Ε.ΕΜΠ.Δ. 2002.870). Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 του Κ.Πολ.Δ. τα δικαστήρια, όταν ο εναγόμενος παρίσταται στην πρώτη συζήτηση, δεν ερευνούν αυτεπαγγέλτως την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας, παρά μόνον κατόπιν υποβολής σχετικής ενστάσεως εκ μέρους του εναγομένου, σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί η έλλειψη της, το δικαστήριο απορρίπτει την αγωγή. Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 5§3 του Κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου της 22.12.2000 «για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», ορίζεται ότι πρόσωπο, που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος, ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός. Η έννοια "ενοχές από αδικοπραξία ή οιονεί αδικοπραξία", σύμφωνα με το νόημα του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, περιλαμβάνει κάθε απαίτηση με την οποία τίθεται ζήτημα ευθύνης του εναγομένου και δεν αφορά "διαφορές εκ συμβάσεως", κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, της ίδιας Συμβάσεως (ΔΕΚ απόφαση της 17 Σεπτεμβρίου 2002 - υπόθεση c-334/00 και απόφαση της 1 Οκτωβρίου 2002 - υπόθεση 0-167/00, Ελλ.Δνη 44.583 και 586, αντιστοίχως), ενώ η έννοια "τόπος όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός", όπως χρησιμοποιείται στην ίδια διάταξη, μπορεί να καλύπτει τόσο τον τόπο όπου επήλθε η ζημία όσο και τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός (Εφ.Πειρ. 61/2008 Δημ. Νόμος ΔΕΚ απόφαση της 19 Σεπτεμβρίου 1995 - υπόθεση 364/93, Ελλ.Δνη 38.1684), και δεν αναφέρεται στον τόπο της κατοικίας του ενάγοντος, όπου βρίσκεται «το επίκεντρο της περιουσίας του», για τον μοναδικό λόγο ότι ο ενάγων υπέστη στον τόπο αυτό περιουσιακή ζημία λόγω της σημειωθείσας σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος απώλειας ορισμένων περιουσιακών του στοιχείων (0168/2002 ΔΕΚ (346557 Δημ. Νόμος). Η διεύρυνση αυτή θα

κατέληγε στην αποδοχή της δωσιδικίας του ενάγοντος, αφού το θύμα υφίσταται κατά κανόνα τη ζημία ακριβώς στον τόπο της κατοικίας του, είναι δε προφανές ότι το αποτέλεσμα αυτό είναι πλήρως ασυμβίβαστο προς τις «ειδικές δωσιδικίες» που απαριθμούνται στα άρθρα 5 και 6 της Συμβάσεως, που συνιστούν αποκλίσεις από την αρχή της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του κράτους της κατοικίας του εναγομένου και, συνεπώς, πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς (βλ. 0364/1993 ΔΕΚ (Προτ.)249304 και 0168/2002 ΔΕΚ, Δημ. Νόμος). Σε περίπτωση λοιπόν γεωγραφικής αποκλίσεως των τόπων, ο ενάγων έχει την ευχέρεια να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον του δικαστηρίου ενός οποιουδήποτε από τους τόπους αυτούς (Κεραμέως/Κρεμλή/Ταγαρά, Η Σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων, σελ. 71). Εξάλλου, οι ορισμοί της Σύμβασης πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με αυτόνομα κοινοτικά κριτήρια, για να εξασφαλισθεί έτσι μια ομοιογενής εφαρμογή της σε όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη (Α.Π. 18/2006 Δημ. Νόμος, σχετ. ΔΕΚ υποθ. 27.9.88, Καλφέλης/Schreder, ΣυλλΝ 1988.5565). Περαιτέρω, όσον αφορά τον προσδιορισμό του τόπου όπου ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός πρέπει να σημειωθεί ότι στην υποβληθείσα από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 250 παρ. 2 της συνθήκης ΕΚ με αριθμό COM/99/0348 τελικό -CNS 99/0154 Πρόταση, που αφορά τον ως άνω κανονισμό (ΕΚ) του Συμβουλίου (Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 376 E της 28/12/1999 σ. 0001 -0017) διαλαμβάνεται ότι το άρθρο 5§3 καλύπτει όχι μόνο τις περιπτώσεις, που ένα ζημιογόνο γεγονός συνέβη αλλά επίσης και τις περιπτώσεις όπου ένα ζημιογόνο γεγονός μπορεί να συμβεί, επομένως το προτεινόμενο κείμενο αίρει μια αμφιβολία στην ερμηνεία του άρθρου 5§3 της σύμβασης των Βρυξελλών και επιτρέπει τον σαφή καθορισμό μιας δικαιοδοτικής αρχής στη διάθεση των μερών στο πλαίσιο προληπτικών ενεργειών (preventive measures, actions preventives). Επεκτείνεται επομένως και στις λεγόμενες προληπτικές ενέργειες (ή αγωγές «προληπτικού χαρακτήρα») το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 σημ. 3 του κανονισμού. Πρόκειται για αγωγές που καθιερώνονται σε ορισμένα μόνο δίκαια ευρωπαϊκών χωρών (Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο) και σε μάλλον περιορισμένη έκταση. Χαρακτηριστικό είναι και το πρόβλημα ορολογίας που ανακύπτει, καθώς τόσο ο όρος αγωγές «προληπτικού χαρακτήρα» όσο και ο όρος «αγωγές παραλείψεως με αίτημα την παρεμπόδιση επικείμενης αδικοπραξίας» δεν επιδέχονται εύκολα την οριοθέτηση τους. Στη

γερμανική θεωρία αναφέρονται ως παραδείγματα αγωγών «προληπτικού χαρακτήρα» η απαγόρευση κυκλοφορίας δυσφημιστικού δημοσιεύματος ή η απαγόρευση εμπορίας προϊόντων παραχθέντων κατά παράβαση των διατάξεων σχετικά με τη βιομηχανική ιδιοκτησία. Αντίστοιχα παραδείγματα δεν παρέχει το ελληνικό δίκαιο, καθώς π.χ. η προστασία ως προς τις δια του τύπου προσβολές της τιμής και της προσωπικότητας προϋποθέτει ότι έχει τελεστεί η αδικοπραξία, όπως συνάγεται από το άρθρο 1 παρ. 1 ν. 1178/1981, στο οποίο γίνεται λόγος για προξενηθείσα ζημία. Ορθότερο είναι το συμπέρασμα ότι οι αγωγές προληπτικού χαρακτήρα δεν μπορούν να περιέχουν ως αίτημα τους την καταδίκη του εναγομένου στην καταβολή αποζημιώσεως (Ευάγγελου Βασιλακάκη Ειδικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας επί διαφορών από σύμβαση και αδικοπραξία εκδ. 2004 σελ. 200-203) . Εξ άλλου η εν λόγω αγωγή «προληπτικού χαρακτήρα», προληπτικά ασκούμενη αγωγή, που αφορά σε επαπειλούμενο ζημιόγONO γεγονός, διαφοροποιείται από την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, χωρίς βέβαια να αποκλείεται το ενδεχόμενο επικάλυψης των δύο ενδίκων βοηθημάτων (βλ. Ευάγγελου Βασιλακάκη, Τροποποιήσεις της Συμβάσεως των Βρυξελλών, που αφορούν στη διεθνή δικαιοδοσία, Αρμ. 2001.1673), με κριτήριο το ότι στην περίπτωση ασκήσεως αγωγής δεν διατάσσεται απλώς ασφαλιστικό μέτρο αλλά εκδίδεται απόφαση επί της ουσίας {Ευάγγελου Βασιλακάκη ό.π. σελ. 207}. Περαιτέρω, οι σχέσεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, που μπορούν ν' αναπτυχθούν μέσω του internet είναι σχέσεις συμβατικές ή αδικοπρακτικές. Συνήθεις περιπτώσεις αδικοπραξιών στο διαδίκτυο αποτελούν μεταξύ άλλων, ο αθέμιτος ανταγωνισμός, η προσβολή της προσωπικής ζωής ή της εικόνας του ατόμου, η εξύβριση, η δυσφήμιση, η φθορά ξένης ιδιοκτησίας μέσω διασποράς ιών που καταστρέφουν προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, η παραβίαση επαγγελματικών μυστικών και η υποκλοπή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο ενδιαφερόμενος χρήστης του δικτύου, μπορεί, συνδεδεμένος με το World Wide Web και κάνοντας χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (E-MAIL), μεταξύ άλλων, να διασπείρει συκοφαντίες ή να ανταγωνιστεί αθέμιτα κάποιον, πάντα ξεπερνώντας μέσω του Διαδικτύου τα σύνορα της χώρας του. Ο καθορισμός, ωστόσο, του τόπου τέλεσης της αδικοπραξίας δεν είναι πάντοτε ευχερής στις πράξεις που διενεργούνται εντός του διαδικτύου, το οποίο λειτουργεί μέσα στα πλαίσια της εικονικής πραγματικότητας. Μάλιστα υπάρχουν πολλές

περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να εντοπισθεί ο τόπος ενέργειας του δράστη, όπως π. χ. χρήστες που ενεργούν με ψευδώνυμα ή κωδικούς. Αλλά και εάν αυτό καταστεί δυνατό, είναι φανερό σε κάθε περίπτωση ότι με την εφαρμογή της διάταξης αυτής στις αδικοπραξίες στο Internet μπορεί να προκύψει συντρέχουσα διεθνής δικαιοδοσία περισσότερων χωρών για κάθε ηλεκτρονική διαφορά, αφού το διαδίκτυο είναι εξ ορισμού παγκόσμιο και κάθε πληροφορία του, χάρη στη διασπορά των στοιχείων του και τις σύνθετες δραστηριότητες του που εξασφαλίζουν άμεση διακίνηση δεδομένων, κυκλοφορεί παντού. Το αποτέλεσμα είναι ότι ο τόπος ενέργειας μπορεί να διαφέρει από τους, περισσότερους ίσως, τόπους πρόκλησης ζημίας, δηλαδή, θα πρόκειται συνήθως για ένα αδίκημα πολλαπλής τοπικής σύνδεσης. Ειδικότερα, το πρόβλημα των πολλαπλών τόπων τέλεσης στις αδικοπραξίες μέσω διαδικτύου, ανακύπτει κατά την εφαρμογή το άρθρου 5 σημ. 3 του Κανονισμού 44/2001, καθώς μπορεί να βρίσκεται εκεί όπου ο ζημιώσας εισήγαγε τα δεδομένα στο διαδίκτυο μέσω του υπολογιστή του, ή να είναι ο τόπος όπου βρίσκεται ο παροχέας πρόσβασης, δηλαδή ο υπολογιστής ο οποίος συγκεντρώνει τα στοιχεία που διαθέτει στους υπόλοιπους χρήστες του διαδικτύου. Η θέση του παροχέα πρόσβασης είναι άλλωστε κάτι που επηρεάζει ενδεχομένως και την κατοικία του εναγομένου, όπως αυτή εμφανίζεται στην ηλεκτρονική του διεύθυνση, η μπορεί τέλος να είναι όλες οι χώρες όπου λήφθηκε το μήνυμα (βλ. Αλεξάνδρα Στρατάκου- Δικονομικά ζητήματα της ηλεκτρονικής συναλλαγής, σελ. 52 επ.). Συνεπώς, ανακύπτει πρόβλημα διεθνούς δικαιοδοσίας, όταν ο θιγόμενος επιθυμεί ν' ασκήσει αγωγή προστασίας των συμφερόντων του, αφού αν η διεθνής δικαιοδοσία στηριχθεί στη γενική δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου, ο τόπος αυτός μπορεί να μην είναι εύκολα προσδιορίσιμος, όπως ήδη προαναφέρθηκε, αν πάλι στηριχθεί στη δωσιδικία του αδικήματος, (locus delicti) θα πρέπει να προσδιοριστεί ο τόπος τέλεσης του αδικήματος μέσα στον Κυβερνοχώρο, πράγμα που οδηγεί ταυτόχρονα σε πολλούς τόπους και καθιστά απερίοριστη, θεωρητικά τουλάχιστον, τη δυνατότητα άγρας Δικαστηρίου (forum shopping). Η δυνατότητα αυτή όμως εγκυμονεί τον κίνδυνο να εφαρμοστεί το δίκαιο, που ικανοποιεί περισσότερο τον ενάγοντα, χωρίς κανένα περιορισμό, με συνέπεια την αβεβαιότητα δικαίου και την αδυναμία προγνώσεως του αποτελέσματος. Συνεπώς και στην αντιμετώπιση των αδικοπραξιών στον Κυβερνοχώρο ο στόχος παραμένει η βεβαιότητα δικαίου και η ανεύρεση δίκαιης λύσης (βλ,

σχετικά άρθρο της Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου, Internet και ΙΔΔΔ, Συμβατικές και αδικοπρακτικές ενοχές στον Κυβερνοχώρο, Αρμ. 1998.409 επ.). Έτσι, όταν δεν έχει επέλθει ζημία στον τόπο κατοικίας του ενάγοντος, αρμόδιο για διαφορές από αδικοπραξία, που τελέστηκε μέσω του Διαδικτύου, είναι το Δικαστήριο του τόπου εγκατάστασης του εναγομένου, εκεί όπου διατηρεί και την ιστοσελίδα του (Α. Lucas, Private International Law Aspects of the protection of works and of the subject matter of related rights transmitted over digital networks, Εισήγηση στο 2^ο Διεθνές Συνέδριο του WIPO για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο και την Πνευματική Ιδιοκτησία 30-31/1/2001), και δεν αποτελεί «τόπο τέλεσης του ζημιογόνου γεγονότος», θεμελιωτικό διεθνούς δικαιοδοσίας, η χώρα όπου ο ενάγων υπέστη στον τόπο αυτό οικονομική ζημία, λόγω της σημειωθείσας σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος απώλειας ορισμένων περιουσιακών του στοιχείων (ΔΕΚ , Απόφαση της 10-6-2004, 168/2002 Συλλ. Νομολ. 2004, σ. Ι-06009, σκέψη 21 στην υπόθεση Kronhofer/Maier). Σε κάθε περίπτωση η διάταξη του άρθρου 5 σημ. 3 του άνω Κανονισμού, πρέπει να εφαρμόζεται συσταλτικά, όπως και όλες οι διατάξεις περί ειδικών δωσιδικιών, που αποτελούν εξαίρεση από τον κανόνα. Κατά πάγια εξ άλλου νομολογία του ΔΕΚ, η διάταξη αυτή στηρίζεται μόνο «στην ύπαρξη μιας ιδιαίτερα στενής σχέσεως συνδέουσας τη διαφορά με άλλα δικαστήρια πλην αυτών της κατοικίας του εναγομένου, η οποία δικαιολογεί την αναγνώριση στα τελευταία δικαιοδοσίας για λόγους ορθής απονομής της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργάνωσης της δίκης. Δεν μπορεί επομένως να εφαρμόζεται τόσο ευρέως ώστε να καλύπτει κάθε τόπο στον οποίο θα μπορούσαν να γίνουν αισθητές οι επιζήμιες συνέπειες ενός γεγονότος που ήδη έχει προκαλέσει την κύρια ζημία σε άλλο τόπο (βλ. Αλεξάνδρα Στρατάκου ο.π σελ. 57-58). Εξάλλου, και στην δεύτερη υποβληθείσα από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 250§2 της συνθήκης ΕΚ με αριθμό (COM/2000/0689 τελικό CNS 99/0154 */Com.2000.0689, Πρόταση που αφορά και πάλι τον προαναφερθέντα κανονισμό (ΕΚ) του Συμβουλίου (Επίσημη Εφημερίδα αριθμ. C 062 E της 27/02/2001 σ. 0243 0275), αναφέρεται ότι οι κανόνες της δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να διαρθρώνονται γύρω από την γενική δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου, η οποία πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο κριτήριο

συνδέσμου, και ότι το δικαστήριο της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να συμπληρωθεί από εναλλακτικά δικαστήρια, που θα επιτραπούν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση της χρηστής διαχείρισης της δικαιοσύνης. Άλλωστε και τις αποφάσεις του ΔΕΚ, αναφορικά με την ερμηνεία του άρθρου 5 σημ. 3 της Σύμβασης των Βρυξελλών, που αναφέρεται στη δωσιδικία του αδικήματος, τις διαπερνά ως βασική σκέψη η αποφυγή του *forum auctoris*, δηλαδή της δυνατότητας του ενάγοντος να ασκεί αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων, όπου έχει την κατοικία ή την έδρα του (βλ. ΔΕΚ, 11.1.1990, *Dumez France / Hessische Landesbank*, C-220/88, Συλλ. Νομολ. 1990.1-49, ΔΕΚ, 19.9.1995, *Marinari/LloyDs Bank*, C-364/93 Συλλ. Νομολ. 1995.1 2719). Στην προκειμένη περίπτωση, οι εναγόμενοι, με τις έγγραφες προτάσεις τους που κατέθεσαν στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, προέβαλλαν τη δικονομική ένσταση της έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου προς εκδίκαση της παραπάνω αγωγής με το περιεχόμενο που προαναφέρθηκε, επικαλούμενοι ότι κανένα από τα ζημιογόνα γεγονότα που αναφέρονται στην αγωγή δεν έλαβε χώρα στη Θεσσαλονίκη, η δε κατοικία τους βρίσκεται στη Γερμανία, αιτούμενοι, περαιτέρω, την απόρριψη της αγωγής λόγω απαραδέκτου. Οι ενάγοντες με την ένδικη αγωγή τους συνομολόγησαν μεν ότι οι εναγόμενοι είναι κάτοικοι Γερμανίας, πλην όμως, αποπειρώμενοι να θεμελιώσουν διεθνή δικαιοδοσία των Δικαστηρίων της Θεσσαλονίκης, ισχυρίσθηκαν, κατ' εκτίμηση των αναφερομένων σ' αυτήν (αγωγή) και τις προτάσεις τους, ότι οι εναγόμενοι μέσω του Διαδικτύου, τους ανταγωνίζονται αθέμιτα και προσβάλλουν τα πνευματικά τους δικαιώματα, επειδή δε η πρόσβαση στην ιστοσελίδα των εναγομένων είναι δυνατή από οπουδήποτε, άρα και από τη Θεσσαλονίκη, τόπος τέλεσης των επικαλούμενων αδικοπραξιών, είναι και η Θεσσαλονίκη. Ωστόσο, από την εκτίμηση της ένορκης κατάθεσης της μάρτυρος αποδείξεως και την ανωμοτί κατάθεση του 3^{ου} ενάγοντος, (βλ. τα ταυτάριθμα με την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου πρακτικά συνεδριάσεως), καθώς και τα με επίκληση προσκομιζόμενα έγγραφα (βλ. προτάσεις των διαδίκων στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο), δεν αποδείχθηκε, ούτε ότι οι εναγόμενοι διατηρούν ως άτομα, ιστοσελίδα στην οποία διαφημίζουν παράνομα το επίδικο πρόγραμμα, ούτε ότι μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή έστειλαν ηλεκτρονικό μήνυμα με δυσφημιστικό περιεχόμενο σε κάποιον στη Θεσσαλονίκη, ούτε ότι

οποιοσδήποτε τρίτος στη Θεσσαλονίκη έλαβε γνώση των όσων οι εναγόμενοι φέρονται στην αγωγή να διαδίδουν, (τούτο δε, θα μπορούσε τεχνικά να διαπιστωθεί), ούτε ότι πούλησαν κλεψίτυπο πρόγραμμα, στη Θεσσαλονίκη και συνακόλουθα δεν προέκυψε ότι η ζημία την οποία επικαλούνται στην αγωγή ότι υπέστησαν οι ενάγοντες από τις αθέμιτες ανταγωνιστικές πράξεις των εναγομένων, επήλθε στη Θεσσαλονίκη, ώστε, σύμφωνα και με όσα στην προηγηθείσα νομική σκέψη αναφέρονται, να υφίσταται κατάφαση της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου προς εκδίκαση της υπόθεσης. Ειδικότερα η πόλη της Θεσσαλονίκης δεν καλύπτει ούτε τον τόπο όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός, ούτε τον τόπο όπου επήλθε η ζημία, αλλά οι δυσμενείς οικονομικές συνέπειες που επήλθαν στην περιουσία των εναγόντων, φέρονται ότι έλαβαν χώρα στο εξωτερικό, διότι εκεί βρίσκεται η κατοικία των εναγομένων και προφανώς ο server (παροχέας πρόσβασης) όπου έγινε η εισαγωγή των δεδομένων (εν προκειμένω των αθέμιτων ανταγωνιστικών πράξεων) το διαδίκτυο, ενώ η ζημία τους επήλθε στον τόπο όπου κατά τα υποστηριζόμενα στην αγωγή πωλήθηκαν κλεψίτυπα αντίτυπα του προγράμματος, δηλαδή εκεί όπου οι αποδέκτες είχαν πρόσβαση στην προσφορά που συνιστά αθέμιτη ανταγωνιστική πράξη. Μόνη δε η χρήση του Διαδικτύου, εφόσον δεν αποδείχθηκε ότι υπήρξαν αποδέκτες στη Θεσσαλονίκη, οι οποίοι είχαν πρόσβαση στην αθέμιτη ανταγωνιστική πράξη δεν θεμελιώνει αρμοδιότητα του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, σύμφωνα και με όσα στην οικεία θέση της μείζονας πρότασης αναφέρθηκαν. Εξάλλου, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν έχει ούτε διεθνή δικαιοδοσία στηριζόμενη στον τόπο όπου ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός, βάσει της διατάξεως του άρθρου 5§3 του ως άνω Κανονισμού 44/2001, αφού δεν πρόκειται για αγωγή με αντικείμενο τη λήψη προληπτικών μέτρων, κατά τα προδιαλαμβανόμενα, ώστε να μπορούν ο ενάγοντες να την απευθύνουν στο Δικαστήριο εκείνο, παρά πρόκειται για αγωγή με ιστορική βάση την αδικοπραξία, που έχει ήδη τελεστεί, ούτε άλλωστε και θα υφίστατο πεδίο ασκήσεως τέτοιας αγωγής προληπτικά ασκούμενης, που αφορά σε επαπειλούμενο ζημιογόνο γεγονός ώστε να αποφευχθεί η ζημία που εικάζεται ότι θα επέλθει, καθόσον τέτοια αξίωση νοείται μόνον ως αντικείμενο αίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Σύμφωνα με τα ανωτέρω το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο έκρινε ότι στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας να δικάσει την υπό κρίση αγωγή, κατά παραδοχή και της σχετικής δικονομικής ενστάσεως των

εναγομένων, ορθά το νόμο εφήρμοσε και επομένως ο σχετικός περί του αντιθέτου μοναδικός λόγος της υπό κρίση εφέσεως πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμος και συνακόλουθα ως ουσία αβάσιμη πρέπει να απορριφθεί και η έφεση. Τέλος, οι εκκαλούντες-ενάγοντες, καίτοι ηττήθηκαν στη δίκη αυτή δεν πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα των εφεσίβλητων - εναγομένων και του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, διότι η ερμηνεία του άρθρου 5§3 του ως άνω Κανονισμού 44/2001, που εφαρμόστηκε, ήταν ιδιαίτερα δυσχερής και ως εκ τούτου τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων (άρθρο 179 Κ.Πολ.Δ.).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά και απορρίπτει κατ' ουσίαν την από 31-3-2004 (αριθμ. έκθ. κατ./2-4-2004) έφεση κατά της υπ' αριθμ. 4794/2004 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

ΣΥΜΨΗΦΙΖΕΙ την μεταξύ των διαδίκων δικαστική δαπάνη του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 4 Δεκεμβρίου 2009 και δημοσιεύθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2010 σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ